

הפיקוח על הבנקים אגף הביקורת

כ"ו סיון תשפ"ד | 02.07.2024

8.473.16400

טיוטה

לכבוד	לכבוד
התאגידים הבנקאיים והסולקים לידי: החשבונאי הראשי	גב' איילין טולדנו – יו"ר ועדת הקשר של לשכת רואי חשבון בישראל עם המפקח על הבנקים וחברי הועדה

א.ג.ג,

הנדון: מלחמת חרבות ברזל - דגשים נוספים לגילוי בדוחות לציבור מהרבעון השני של שנת 2024 ואילך

לאור ההשלכות של מלחמת "חרבות ברזל" (להלן – המלחמה) על הכלכלה בישראל ועל פעילותיהם של התאגידים הבנקאיים ושל הסולקים (להלן - תאגידים בנקאיים), ולאור החשיבות שהפיקוח על הבנקים מייחס לגילוי איכותי ומלא בדוחות לציבור של התאגידים הבנקאיים, על התאגידים הבנקאיים להמשיך לוודא כי דוחותיהם לציבור נותנים ביטוי וגילוי נאות להשפעות המלחמה על תוצאות פעילויותיהם, מצבם הכספי, ההתפתחות בסיכונים שונים אליהם הם חשופים, והאופן שבו הם פועלים כדי לנהל סיכונים אלה וכדי לתמוך בצרכים של הלקוחות שלהם, של העובדים שלהם ושל המשק בכללותו.

בהתאם לכך על תאגיד בנקאי להמשיך ליישם בדוחותיו הבאים את הדגשים שנכללו במכתבינו מיום 9.11.2023 ומיום 2.1.2024, תוך התאמה למתכונת הגילוי בנספח המצ"ב.

במסגרת הגילוי על תאגיד בנקאי לפרט את עיקרי המדיניות שלו לביצוע הערכת הסיכון והסיווג של חובות שעברו שינויים בתנאים, לרבות מידע על האינדיקטורים העיקריים, איכותיים וכמותיים, המשמשים אותו לצורך הערכת איכות האשראי של חובות שנמצאים בדחיית תשלומים.

נבהיר כי על רקע התמשכות המלחמה עולה החשיבות של קיום ויישום מדיניות סדורה בנושא האמור. בהמשך לנדרש בהוראות הדיווח לציבור, מדיניות נאותה בהקשר זה מתייחסת ככלל לנושאים כמו מצב הלווה או החוב במועד השינוי (למשל, יכולת ההחזר של הלווה, היקף וחומרת הפיגור והסיווג במועד השינוי), עומק והיקף הוויתור שהוענק במסגרת שינוי התנאים, היסטוריית הפירעון של הלווה, היקף התמיכה שהלווה צפוי לקבל מהמדינה כאשר רלבנטי, ולכל נושא אחר אשר רלבנטי להערכה האם הגבייה של הקרן ושל הריבית לפי התנאים החדשים מובטחת באופן סביר.

בכבוד רב,

אור סופר
סגן המפקח על הבנקיםהעתק: דניאל אחיאשוילי, המפקח על הבנקים
עידו גליל, מנהל יחידת דיווח כספי

נספח - מתכונת לדוגמה לגילוי על הטבות לציבור בתקופת המלחמה

טיוטה	שנה 2023	ששה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.24	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.24					דיוור
			סך הכל	סך הכל	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	
א. הטבות שהבנק העניק בתקופת המלחמה¹								
א'1. הטבות אשר נוצלו במהלך תקופת הדיווח:								
	0	0	0	0	0	0	0	הטבות באמצעות שינוי בתנאי חובות
	0	0	0	0	0	0	0	הטבות באמצעות מתן הלוואות ללא ריבית או בריבית מופחתת
	0	0	0	0	0	0	0	הטבות באמצעות ויתור על עמלות
	0	0	0	0	0	0	0	הטבות אחרות (פרט אם מהותי)
	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל
א'2. הטבות עומדות אשר טרם נוצלו ליום הדיווח:								

ב. מידע נוסף על פעילויות לטובת לווים בתקופת המלחמה

שנה 2023	ששה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.24	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.24					דיוור	
		ליום 31.12.23	ליום 31.3.24	ליום 30.6.24	ליום 30.6.24	ליום 30.6.24		
ב'1. א'. סך האשראי שעבר שינוי בתנאים, במהלך תקופת הדיווח²:								
	0	0	0	0	0	0	0	שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים (ראה ביאור 11) ³
	0	0	0	0	0	0	0	שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים
	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל אשראי
ב'1. ב'. יתרת האשראי שעבר שינוי בתנאים, ליום הדיווח:								
	0	0	0	0	0	0	0	שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים (ראה ביאור 11) ³
	0	0	0	0	0	0	0	שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים: אשראי עם דחיית תשלומים ו/או הארכת תקופה, שבו תקופת הדחייה טרם הסתיימה ⁴
	0	0	0	0	0	0	0	סכום התשלומים שנדחו ⁴
	0	0	0	0	0	0	0	דחיית תשלומים ממוצעת בחודשים ⁴
	0	0	0	0	0	0	0	אשראי עם שינוי אחר בתנאים
	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל
מידע נוסף על שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים:								
	0	0	0	0	0	0	0	יתרת אשראי עם דחיית תשלומים ו/או הארכת תקופה, שבו תקופת הדחייה טרם הסתיימה
	0	0	0	0	0	0	0	מזה: אשראי בעייתי
	0	0	0	0	0	0	0	מזה: אשראי לא בעייתי, בפיגור של 30 ימים או יותר
	0	0	0	0	0	0	0	יתרת אשראי בו דחיית התשלומים הסתיימה
	0	0	0	0	0	0	0	מזה: חובות שכשלו לאחר שעברו שינוי בתנאים
	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל
ב'2. יתרת הלוואות שניתנו ללא ריבית או בריבית מופחתת, ליום הדיווח								
	0	0	0	0	0	0	0	יתרת אשראי
	0	0	0	0	0	0	0	שיעור ריבית ממוצע
שיעור ממוצע של ריבית הפריים בתקופה האמורה ⁵ - X%								
ב'3. הלוואות שניתנו במסגרת קרנות בערבות מדינה⁶, ליום הדיווח								
	0	0	0	0	0	0	0	יתרת אשראי
	0	0	0	0	0	0	0	שיעור ריבית ממוצע
מזה:								
	0	0	0	0	0	0	0	יתרת אשראי שניתנה במימון בנק ישראל
	0	0	0	0	0	0	0	שיעור ריבית ממוצע
ב'4. יתרת הלוואות שניתנו במימון בנק ישראל (לרבות באמצעות קרנות בערבות מדינה), ליום הדיווח								
	0	0	0	0	0	0	0	יתרת אשראי
	0	0	0	0	0	0	0	שיעור ריבית ממוצע

ג. תשלום מיוחד למדינה לאור המלחמה

להתייחסות להוצאות שרשמו בסעיף מיסים על ההכנסה בגין חוק "תשלום מיוחד לשם השגת יעדי תקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל)", התשפ"ד - 2024, ראה ביאור XXX.

הערות: כאשר מהותי יש תגלוי לנתונים נכון לסמוך למועד פרסום הדוח.

- לצורך גילוי זה, אומדן ההטבה מוצג במלואו בתקופת הדיווח במהלכה בוצע ההסכם עם הלקוח, ולא נפרס לאורך חיי ההסכם.
- אשראי שעבר שינוי תנאים במהלך תקופת הדיווח כולל גם אשראי שבו ניתנה דחיה חוזרת בתשלומים במהלך תקופת הדיווח.
- בשינויים בתנאי חוב שבוצעו עד ליום 31.12.2023 - אשראי שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי.
- לרבות דחיית תשלומים ללא ריבית בתקופת הדחייה. במקרה שניתנה לחוב דחיה חוזרת בתשלומים, מוצג משך הדחייה המצטבר.
- דחיית התשלומים אינה כוללת דחיה שבה נוצלה זכאות, לה הלווה זכאי לפי כל דין.
- שיעור ממוצע של ריבית הפריים מתחילת המלחמה ועד למועד הדיווח.
- כאשר תאגיד בנקאי נתן הלוואות בערבות מדינה בסכום מהותי, שלא בתקופת המלחמה, תאגיד בנקאי יוסיף הפניה למיקום בדוח בו נכלל גילוי על אשראי זה.